

ODVJETNIČKI URED KARLO NOVOSEL

SJEDIŠTE: RADNIČKA CESTA 32, ZAGREB, HRVATSKA
TELEFON: 00 385 1 48 30 383, 00 385 1 48 30 378
FAX: 00 385 1 48 31 553
MOBITEL: 00 385 98 508 997
OIB: 55154913324

Datum: U Zagrebu, dana 01.03.2024. godine

**USTAVNI SUD REPUBLIKE
HRVATSKE
Trg sv. Marka 4
10 000 Zagreb**

Poziv na broj: RA-1/2024

Pravna stvar:

Predlagatelj: **UDRUGA U IME OBITELJI** sa sjedištem u Zagrebu, Vankina ulica 2, OIB: 27741674988,

koju zastupa odvjetnik Karlo Novosel sa sjedištem pisarnice u Zagrebu, Radnička cesta 32, OIB: 55154913324;

Radi: ocjene suglasnosti s Ustavom RH i zakonom

Naš broj: 043/18-005

Predaja: izravno putem prijamne pisarnice suda

**PRIJEDLOG ZA POKRETANJE
POSTUPKA OCJENE SUGLASNOSTI
PRAVILNIKA O NAČINU PRIKUPLJANJA MEDICINSKE
DOKUMENTACIJE TE UTVRĐIVANJU UVJETA I PRETPOSTAVKI ZA
PROMJENU SPOLA I/ILI ŽIVOTA U DRUGOM RODNOM IDENTITETU
(NN 132/2014) (NADALJE U TEKSTU: PRAVILNIK) SA ZAKONOM O
DRŽAVNIM MATICAMA (NN 96/1993, 76/2013, 98/19, 133/22)
(NADALJE U TEKSTU: ZM), ZAKONOM O SUSTAVU DRŽAVNE UPRAVE
(NN 36/19) (NADALJE U TEKSTU: ZSDU)
I
S USTAVOM REPUBLIKE HRVATSKE**

2X, punomoć, prilog

predlagatelja

OVLAŠTENJE ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA

Temeljem članka 38. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (NN 13/91, 71/99, 99/99, 24/01, 63/01, 29/02, pročišćeni tekst 49/02) (nadalje u tekstu: UZUSRH), a kojim je propisano da svaka fizička i pravna osoba ima pravo predložiti pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) (nadalje u tekstu: Ustav) i ocjenu suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom, to predlagatelj podnosi ovaj prijedlog radi ocjene ustavnosti i zakonitosti Pravilnika.

ODREDBE ČIJA SE USTAVNOST ODNOSNO ZAKONITOST OSPORAVA I ODREDBE USTAVA ILI ZAKONA KOJE SU POVRIJEĐENE OSPORAVANIM ODREDBAMA

Predlagatelj ovime osporavaju ustavnost i zakonitost sljedećih odredbi Pravilnika:

“...(1) Ovim Pravilnikom propisuje se način prikupljanja medicinske dokumentacije za donošenje mišljenja Nacionalnog zdravstvenog vijeća o promjeni spola ili o životu u drugom rodnom identitetu te utvrđivanje uvjeta i pretpostavki za promjenu spola ili život u drugom rodnom identitetu.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome Pravilniku, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

I. NAČIN PRIKUPLJANJA MEDICINSKE DOKUMENTACIJE

Članak 2.

(1) Prikupljanje medicinske dokumentacije i utvrđivanje uvjeta i pretpostavki za promjenu spola i života u drugom rodnom identitetu temelji se na:

- načelu humanosti zaštite prava pacijenata,*
- načelu zaštite dobrobiti i prava djeteta,*
- načelu zabrane diskriminacije,*
- načelu zaštite tajnosti osobnih podataka.*

(2) Nijedna osoba ne smije biti prisiljena na podvrgavanje medicinskim postupcima, uključujući kiruršku prilagodbu spola, sterilizaciju ili hormonsku terapiju, kao uvjet za priznanje promjene spola ili života u drugom rodnom identitetu.

(3) Svaka osoba ima pravo na poštivanje njezinog osobnog i obiteljskog života u skladu s vlastitim rodnom identitetom.

Članak 3.

(1) Podnositelj zahtjeva za izdavanje rješenja o upisu promjene spola u maticu rođenih, obvezan je uz zahtjev priložiti Mišljenje Nacionalnog zdravstvenog vijeća o promjeni spola ili o životu u drugom rodnom identitetu (u daljnjem tekstu: Mišljenje Nacionalnog zdravstvenog vijeća).

(2) Mišljenje Nacionalnog zdravstvenog vijeća predstavlja dokument na temelju kojeg nadležni ured državne uprave u županiji donosi rješenje o upisu promjene spola u maticu rođenih.

(3) Zahtjev za davanje Mišljenja Nacionalnog zdravstvenog vijeća tiskan je na Obrascu koji se nalazi u Prilogu I. ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Članak 4.

(1) Uz zahtjev iz članka 3. stavka 3. ovoga Pravilnika, podnositelj zahtjeva je obvezan priložiti medicinsku dokumentaciju i mišljenja, koji su propisani ovim Pravilnikom.

(2) Ako je podnositelj zahtjeva punoljetna osoba, obvezna je uz zahtjev priložiti sljedeću medicinsku dokumentaciju:

- Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista psihijatrije,
 - Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista endokrinologije i dijabetologije,
- te Mišljenje kliničkog psihologa i Izvješće nadležnog centra za socijalnu skrb o osobnim i obiteljskim prilikama.

(3) Ako je podnositelj zahtjeva dijete, roditelji ili skrbnik djeteta, obvezno je uz zahtjev priložiti sljedeću medicinsku dokumentaciju:

- Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista dječje i adolescentne psihijatrije,
 - Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista pedijatrijske endokrinologije,
 - Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista pedijatrije,
- te Mišljenje kliničkog psihologa s iskustvom na području dječje psihologije i Izvješće nadležnog centra za socijalnu skrb o osobnim i obiteljskim prilikama.

(4) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, podnositelj zahtjeva za upisom promjene spola na temelju života u drugom rodnom identitetu nije obvezan priložiti Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista endokrinologije i dijabetologije.

(5) Zdravstveni radnici iz stavka 2. i 3. ovoga članka te klinički psiholog daju i ovjeravaju mišljenje/nalaz o promjeni spola ili o životu u drugom rodnom identitetu na odgovarajućem mjestu u obrascima mišljenja/nalaza, koji su tiskani u Prilogu II. ovoga Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

(6) Centar za socijalnu skrb podnosi Izvješće o osobnim i obiteljskim prilikama na Obrascu, koji je tiskan u Prilogu II. ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Članak 5.

(1) Podnositelj zahtjeva obvezan je pribaviti medicinsku i drugu dokumentaciju iz članka 4. ovoga Pravilnika od stručnjaka s iskustvom i edukacijom iz područja zdravstvene zaštite transrodnih osoba, uvrštenih na Listu stručnjaka koju donosi ministar nadležan za zdravlje.

(2) Stručnjaci iz stavka 1. ovog članka mogu svoj nalaz i mišljenje dati zajednički. Ako se ne slažu, svaki od njih je obvezan odvojeno izraditi svoj nalaz i mišljenje na propisanom Obrascu iz članka 4. ovoga Pravilnika.

(3) Obrazac zajedničkog nalaza i mišljenja iz stavka 2. ovoga članka tiskan je u Prilogu III. ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(4) Podnositelj zahtjeva može umjesto medicinske dokumentacije i mišljenja iz članka 4. ovoga Pravilnika, priložiti medicinsku dokumentaciju i mišljenja stručnjaka izvan Republike Hrvatske koji imaju iskustvo i edukaciju iz područja zdravstvene zaštite transrodnih osoba, a koji su izvan Republike Hrvatske pratili promjene rodnog identiteta podnositelja zahtjeva ili su sudjelovali u procesu promjene spola podnositelja zahtjeva.

Članak 6.

(1) Na prijedlog stručnjaka s Liste iz članka 5. stavka 1. ovoga Pravilnika, ministar nadležan za zdravlje utvrđuje Stručne smjernice za izradu mišljenja zdravstvenih radnika i psihologa iz članka 4. stavaka 2. i 3. ovoga Pravilnika, o utvrđivanju uvjeta i pretpostavki za promjenu spola i života u drugom rodnom identitetu, utemeljene na etičkim i profesionalnim principima.

(2) Ministar nadležan za socijalnu skrb utvrđuje stručne smjernice za izradu Izvješća centra za socijalnu skrb o osobnim i obiteljskim prilikama iz članka 4. stavka 6. ovoga Pravilnika.

Članak 7.

Lista stručnjaka iz članka 5. stavka 1. ovoga Pravilnika i Stručne smjernice iz članka 6. ovoga Pravilnika objavljuju se na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za zdravlje.

II. UTVRĐIVANJE UVJETA I PRETPOSTAVKI ZA PROMJENU SPOLA ILI O ŽIVOTU U DRUGOM RODNOM IDENTITETU

Članak 8.

(1) Nacionalno zdravstveno vijeće donosi Mišljenje na temelju medicinske i druge dokumentacije propisane ovim Pravilnikom i obvezno je kod donošenja Mišljenja postupati u skladu s odredbama članka 2. ovoga Pravilnika.

(2) Obrazac Mišljenja Nacionalnog zdravstvenog vijeća o promjeni spola tiskan je u Prilogu IV. ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio, a Obrazac Mišljenja Nacionalnog zdravstvenog vijeća o životu u drugom rodnom identitetu tiskan je u Prilogu V. ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Članak 9.

(1) Predsjednik Nacionalnog zdravstvenog vijeća obvezan je u roku od 8 dana od dana primitka urednog zahtjeva iz članka 3. stavka 3. ovoga Pravilnika, zakazati sjednicu Nacionalnog zdravstvenog vijeća za davanje Mišljenja.

(2) Nacionalno zdravstveno vijeće obvezno je donijeti Mišljenje u roku od 30 dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva.

(3) Ako nalaz, odnosno mišljenje stručnjaka iz dostavljene medicinske dokumentacije nisu jasni ili potpuni, ako su nalazi i mišljenja dvaju ili više stručnjaka proturječni, ako mišljenje stručnjaka nije dovoljno obrazloženo ili se pojavi osnovana sumnja u točnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti, Nacionalno zdravstveno vijeće može zatražiti nalaz i mišljenje drugih stručnjaka s Liste stručnjaka, a može zatražiti i mišljenje zdravstvene ustanove.

(4) Mišljenje zdravstvene ustanove može se tražiti i onda kad se zbog složenosti slučaja može opravdano pretpostaviti da će se na taj način doći do zajedničkog Mišljenja.

(5) U slučaju iz stavaka 3. i 4. ovoga članka, Nacionalno zdravstveno vijeće o tome bez odgode pisano obavještava podnositelja zahtjeva i u obavijesti navodi medicinsku dokumentaciju koju je podnositelj zahtjeva obvezan dodatno dostaviti.

(6) Nacionalno zdravstveno vijeće obvezno je donijeti Mišljenje u roku od 30 dana od dana zaprimanja dodatne medicinske dokumentacije iz stavka 5. ovoga članka, a najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Članak 10.

Ministarstvo nadležno za zdravlje vodi Evidenciju o izdanim Mišljenjima Nacionalnog zdravstvenog vijeća.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Ministar nadležan za zdravlje donijet će Listu stručnjaka iz članka 5. stavka 1. ovoga Pravilnika u roku od 8 dana od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 12.

Stručne smjernice iz članka 6. stavka 1. ovoga Pravilnika donijet će ministar nadležan za zdravlje i Stručne smjernice iz članka 6. stavka 2. ovoga Pravilnika donijet će ministar nadležan za socijalnu skrb, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 13.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Pravilnika, dovršit će se po odredbama ovoga Pravilnika.

Članak 14.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu prikupljanja medicinske dokumentacije o promjeni spola (»Narodne novine«, broj 121/2011).

Članak 15.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/14-04/22

Urbroj: 534-10-1-2-1/2-14-10

Zagreb, 29. rujna 2014.

Ministar
prim. Siniša Varga, dr.
med. dent., v. r.

PRILOG I.
ZAHTJEV

NACIONALNOM ZDRAVSTVENOM VIJEĆU ZA DAVANJE MIŠLJENJA O PROMJENI SPOLA ILI O ŽIVOTU U DRUGOM RODNOM IDENTITETU

Osobni podaci

Ime:	Prezime:
Dan, mjesec i godina rođenja:	Mjesto rođenja (za rođene izvan Republike Hrvatske i drž. Ime i prezime majke (oca) i datum rođenja:
MBG:	OIB:
Mjesto prebivališta i adresa stanovanja:	Državljanstvo:
Datum podnošenja zahtjeva:	Potpis:

Podaci o roditeljima ili skrbniku (ako je podnositelj/ica zahtjeva dijete)

Majka	Otac	Skrbnik
Ime i prezime i prezime prije sklapanja braka	Ime i prezime:	Ime i prezime:
Mjesto prebivališta i adresa stanovanja:	Mjesto prebivališta i adresa stanovanja:	Mjesto prebivališta i adresa stanovanja:
MBG	MBG	MBG
OIB	OIB	OIB
Potpis:	Potpis:	Potpis:

Razlog podnošenja zahtjeva (upisuje podnositelj/ica ili roditelj, odnosno skrbnik)

(navesti da li se zahtijeva davanje mišljenja o promijeni spola ili o životu u drugom rodnom identitetu)

Prilozi: (zaokružuje podnositelj zahtjeva, a ako zahtjev podnosi dijete, zaokružuje roditelj ili skrbnik):

1. Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista psihijatrije
2. Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista endokrinologije i dijabetologije
3. Mišljenje kliničkog psihologa
4. Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista dječje i adolescentne psihijatrije
5. Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista pedijatrijske endokrinologije
6. Mišljenje doktora medicine specijalista pedijatrije
7. Izvješće centra za socijalnu skrb o osobnim i obiteljskim prilikama

PRILOG II.

OBRASCI MIŠLJENJA, NALAZA I IZVJEŠĆA

1. Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista psihijatrije/specijalista dječje i adolescentne psihijatrije

Zdravstvena ustanova/trgovačko društvo/privatna praksa:	Doktor medicine specijalist _____ (upisati i liječnički broj):
Mišljenje o činjenici da je podnositelj zahtjeva promijenio spol je (zaokružiti): a) pozitivno b) negativno Mišljenje o činjenici da podnositelj zahtjeva da živi u drugom rodnom identitetu je (zaokružiti):	

a) pozitivno b) negativno (zaokružiti samo jedno)

Obrazložjenje mišljenja i dokumentacija na kojoj se mišljenje temelji:

Datum:	Ovjera: potpis i faksimil

2. Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista endokrinologije i dijabetologije/pedijatrijske endokrinologije (za osobe čiji je razlog podnošenja zahtjeva promjena spola i za dijete)

Zdravstvena ustanova/trgovačko društvo/privatna praksa:	Doktor medicine specijalist _____ (upisati i liječnički broj):

Mišljenje o činjenici da je podnositelj zahtjeva promijenio spol je (zaokružiti):
a) pozitivno
b) negativno
Mišljenje o činjenici da podnositelj zahtjeva da živi u drugom rodnom identitetu je (zaokružiti):
a) pozitivno
b) negativno
(zaokružiti samo jedno)

Obrazložjenje mišljenja i dokumentacija na kojoj se mišljenje temelji:

Datum:	Ovjera: potpis i faksimil

3. Mišljenje/nalaz doktora medicine specijalista pedijatrije (za dijete)

Zdravstvena ustanova/trgovačko društvo/privatna praksa:	Doktor medicine specijalist _____ (upisati i liječnički broj):

Mišljenje o činjenici da je podnositelj zahtjeva promijenio spol je (zaokružiti):
a) pozitivno
b) negativno
Mišljenje o činjenici da podnositelj zahtjeva da živi u drugom rodnom identitetu je (zaokružiti):
a) pozitivno
b) negativno
(zaokružiti samo jedno)

Obrazložjenje mišljenja i dokumentacija na kojoj se mišljenje temelji:

Datum:	Ovjera: potpis i faksimil

4. Mišljenje kliničkog psihologa

Zdravstvena ustanova/trgovačko društvo/privatna praksa:	Klinički psiholog/dječji klinički psiholog:

Mišljenje o činjenici da je podnositelj zahtjeva promijenio spol je (zaokružiti):
a) pozitivno
b) negativno
Mišljenje o činjenici da podnositelj zahtjeva da živi u drugom rodnom identitetu je (zaokružiti):
a) pozitivno
b) negativno
(zaokružiti samo jedno)

Obrazloženje mišljenja i dokumentacija na kojoj se mišljenje temelji:

Datum:	Ovjera: potpis i faksimil

5. Izvješće centra za socijalnu skrb o osobnim i obiteljskim prilikama

Ime i prezime:	

Dan, mjesec i godina rođenja:	

Mjesto prebivališta i adresa stanovanja:	

Centar za socijalnu skrb _____:	

Izradili stručni radnici:

Izvješće o osobnim i obiteljskim prilikama (navode se podaci sukladno Stručnim smjernicama za izradu Izvješća o socijalnu skrb):

Datum:	

Ovjera i potpis ravnatelja centra za socijalnu skrb:

PRILOG III.

OBRAZAC ZAJEDNIČKOG NALAZA I MIŠLJENJA

Broj evidencije: _____

Mjesto i datum donošenja:

NALAZ I MIŠLJENJE

a) o promijeni spola

b) o životu u drugom rodnom identitetu (zaokružiti jedno)

1. Osobni podaci podnositelja zahtjeva

1.1. Ime i prezime: _____

1.2. Dan, mjesec i godina rođenja: _____

1.3. MBG: _____ OIB: _____

1.4. Općina/grad rođenja: _____

1.5. Adresa prebivališta: _____

1.6. Ime i prezime majke (oca) i godina rođenja:

2. Medicinska i druga dokumentacija (Izvješće centra za socijalnu skrb i dr.):

3. Nalaz i mišljenje doktora medicine _____

(navesti naznaku šifre (prema MKB) i kratko obrazloženje)

4. Nalaz i mišljenje doktora medicine _____

(navesti naznaku šifre (prema MKB) i kratko obrazloženje)

5. Nalaz i mišljenje doktora medicine _____

(navesti naznaku šifre (prema MKB) i kratko obrazloženje)

6. Mišljenje kliničkog psihologa:

Zajedničko mišljenje:

(navesti razloge za pozitivno/negativno mišljenje)

Stručnjaci s liste stručnjaka

(tiskanim slovima navesti ime, prezime
i specijalnost te staviti vlastoručni potpis)

PRILOG IV.**MIŠLJENJE NACIONALNOG ZDRAVSTVENOG VIJEĆA O PROMJENI SPOLA****Broj Mišljenja:****Broj sjednice:****Datum sjednice:**

Na temelju članka 115. stavka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine», broj 150/2008, 71/2010, 139/2010, 22/2011, 84/2011, 12/2012, 35/2012 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2012, 82/2013, 159/2013 i 22/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), i članka 9.a stavka 1. Zakona o državnim maticama («Narodne novine», broj 96/1993 i 76/2013), na temelju zahtjeva _____ (ime i prezime podnositelja zahtjeva, a za dijete napisati i ime i prezime roditelja/skrbnika koji je u njegovo ime podnio zahtjev) od _____ (datum podnošenja zahtjeva) o promjeni spola, na ___ sjednici održanoj dana _____, Nacionalno zdravstveno vijeće daje

MIŠLJENJE**O PROMJENI SPOLA**

Daje se _____ mišljenje o promjeni spola za
(pozitivno/negativno)

_____ rođ. _____ u _____,
(ime i prezime podnositelja zahtjeva)

OIB: _____ za upis promjene _____ (M/Ž) spola u _____ (Ž/M)

spol u maticu rođenih.

Obrazloženje:

(pojašnjenje razloga na temelju kojih je Mišljenje doneseno)

Predsjednik Nacionalnog zdravstvenog vijeća

PRILOG V.**MIŠLJENJE NACIONALNOG ZDRAVSTVENOG VIJEĆA O ŽIVOTU U DRUGOM RODNOM IDENTITETU****NACIONALNO ZDRAVSTVENO VIJEĆE****Broj Mišljenja:****Broj sjednice:****Datum sjednice:**

Na temelju članka 115. stavka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine», broj 150/2008, 71/2010, 139/2010, 22/2011, 84/2011, 12/2012, 35/2012 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2012, 82/2013, 159/2013 i 22/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), i članka 9.a stavka 1. Zakona o državnim maticama («Narodne novine», broj 96/1993 i 76/2013), na temelju zahtjeva _____ (ime i prezime podnositelja zahtjeva, a za dijete napisati i ime i prezime roditelja/skrbnika koji je u njegovo ime podnio zahtjev) od _____ (datum podnošenja zahtjeva) o životu u drugom rodnom identitetu, na ___ sjednici održanoj dana _____, Nacionalno zdravstveno vijeće daje

MIŠLJENJE**O ŽIVOTU U DRUGOM RODNOM IDENTITETU**

Daje se _____ mišljenje o životu u drugom rodnom
(pozitivno/negativno)

identitetu za

_____ rođ. _____ u _____,
(ime i prezime podnositelja zahtjeva)

OIB: _____ za upis promjene _____ (M/Ž) spola u _____ (Ž/M)
 spol u maticu rođenih.

Obrazloženje:

(pojašnjenje razloga na temelju kojih je Mišljenje doneseno)

Predsjednik Nacionalnog zdravstvenog vijeća

”

Prema pravnom stajalištu predlagatelja ovdje navedene odredbe pobijanog Pravilnika čija se ocjena suglasnosti s Ustavom i zakonom traži, nisu suglasne s odredbama članka 3. Ustava, članka 5. Ustava, članka 59. Ustava i članka 70. Ustava, članka 9a ZM-a, te članka 36. ZSDU-a, dok navedene odredbe ZM-a čija se ocjena suglasnosti s Ustavom i zakonom traži, nisu suglasne s odredbama članka 3. Ustava, 5. Ustava, članka 59. Ustava i članka 70. Ustava.

Naime, člankom 3. Ustava propisano je:

«...vladavina prava...najviša su vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske...»

člankom 5. Ustava propisano je:

«...U Republici Hrvatskoj **zakoni moraju biti u suglasnosti s Ustavom, a ostali propisi i s Ustavom i zakonom...**»

člankom 59. Ustava da:

«...Svakom se jamči pravo na zdravstvenu zaštitu **u skladu sa zakonom...**»

člankom 70. Ustava da:

«...svatko ima pravo na zdrav život...svatko je dužan, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi...»

člankom 9a ZM-a da:

»Članak 9.a

Promjena spola kao izmjena podataka u temeljnom upisu upisuje se u maticu rođenih na temelju rješenja nadležnog upravnog tijela. Rješenje o upisu promjene spola u maticu rođenih donosi se na temelju mišljenja nadležnog tijela o promjeni spola ili o životu u drugom rodnom identitetu, sukladno medicinskoj dokumentaciji nadležnog liječnika ili zdravstvene ustanove. Način prikupljanja medicinske dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka te utvrđivanje uvjeta i pretpostavki za promjenu spola i života u drugom rodnom identitetu, propisat će se posebnim propisom.«.

te člankom 36. ZSDU:

«...provedbeni propisi su pravilnici i naputci...**pravilnikom se detaljnije razrađuju pojedine odredbe zakona radi njihove primjene...**»

Naime, a kako je vidljivo iz gore citiranog teksta Pravilnika i ZM-a Pravilnikom se normira uređivanje način prikupljanja medicinske dokumentacije – što nije sporno za pravni propis ranga pravilnik, no predlagatelj ovim prijedlogom problematizira Pravilnik jer se istime „utvrđuju uvjeti i pretpostavke za promjenu spola ili život u drugom rodnom identitetu“ (čl. 1. i 8-9.). Premda nadnaslov iznad članaka 8-10. Pravilnika glasi: „II. Utvrđivanje uvjeta i pretpostavki za promjenu spola ili o životu u drugom rodnom identitetu“ iste odredbe bi trebale biti proceduralne, a ne materijalno-pravne naravi.

Obzirom na činjenicu da zakonodavac na Ustavom propisani način - zakonom nije propisao pod kojim pretpostavkama, tko, kada, do kada, koliko puta itd. smije promijeniti spol odnosno zakonom nisu propisane temeljne materijalno-pravne pretpostavke zaštite zdravlja odnosno zdravstvene zaštite u pogledu uvjeta i pretpostavki za promjenu spola ili o životu u drugom rodnom identitetu gore citirane odredbe Pravilnika protivne su ZM i to obzirom da ZM, u gore navedenoj odredbi članka 9a, propisuje da će *«Način prikupljanja medicinske dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka te utvrđivanje uvjeta i pretpostavki za promjenu spola i života u drugom rodnom identitetu, propisat će se posebnim **propisom**...»*, dok gore navedeni članak 59. Ustava propisuje da se *«...Svakom se jamči pravo na zdravstvenu zaštitu **u skladu sa zakonom**...»* stoga upravo *propis*, kako je to stipulirano odredbom članka 9a ZMa može biti jedino zakon, a ne pravilnik, pa tako niti Pravilnik. Iz gore navedenih razloga, odredbe Pravilnika protivne su i članku 3., 5., 59. i 70. Ustava.

Osim toga, a kako je gore citirano uz ZSDU pravilnici, pa tako i Pravilnik, *«...**detaljnije razrađuju pojedine odredbe zakona radi njihove primjene**...»* stoga su isti tehničko-proceduralne naravi te se istima ne mogu konstituirati i uređivati pitanja materijalne naravi kao što je i ustavno pravo na zdravstvenu zaštitu u vidu promjene spola ili života u drugom rodnom identitetu. Obzirom na navedeno Pravilnik je nesuglasan sa ZSDU-om.

Povrh toga, a za slučaj da će Ustavni sud tumačiti kako bi odredba članka 9a stavka 2. ZMa propisivala namjeru zakonodavca da se njome uređena materijalna pitanja uređuju podzakonskim propisima, a ne zakonom, ista odredba je iz svih gore već navedenih razloga protivna člancima 3., 5. i 70. Ustava, a napose članku 50. Ustava koji jasno određuje da se materijalno pravo na zdravstvenu zaštitu uređuje zakonom, a ne podzakonskim propisima.

Dakle, a zaključno svemu navedenome, tek kad bi osoba ispunila zakonske pretpostavke (npr. da je punoljetna) onda bi mogla temeljem pravilnika skupljati dokumentaciju po kojoj će Nacionalno zdravstveno vijeće donijeti konačnu odluku. Dakle, pitanje promjene spola i života u drugom rodnom identitetu je pitanje **prava na identitet i prava na zdravlje** i kao takvo se ne može uređivati podzakonskim propisom kakav je Pravilnik. Postupanjem suprotno navedenome, a kako je uređeno osporavanim propisima, vladavina prava je ozbiljno ugrožena, ne postoji zakon o promjeni spola odnosno zakonske odredbe koje bi isto uređivale, a promjenu spola i život u drugom rodnom identitetu uređuje podzakonski propis - Pravilnik, koji isto zapravo ne uređuje, što *ergo* znači da se mišljenja Nacionalnog zdravstvenog vijeća donose bez uporišta u propisima.

Predlagatelj ovime dodatno ukazuje sudu na sudske prakse i shvaćanje suda iz odluke U-II-1665/2005 od 7. veljače 2007. (NN 29/07) u kojoj sud iznosi zaključak da se „pravilnikom, kao

podzakonskim aktom, ne mogu mijenjati ili dopunjavati odredbe zakona“ iz čega jasno proizlazi da se njime ne mogu niti stvarati odnosno zasnivati prava.

DOKAZ: Pravilnik

ZAKLJUČAK

S obzirom na sve navedeno, to predlagatelj predlaže Ustavnom sudu Republike Hrvatske donijeti sljedeću

ODLUKU

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti sa Ustavom, ZM-om i ZSDU-e:

- PRAVILNIKA O NAČINU PRIKUPLJANJA MEDICINSKE DOKUMENTACIJE TE UTVRĐIVANJU UVJETA I PRETPOSTAVKI ZA PROMJENU SPOLA I/ILI ŽIVOTA U DRUGOM RODNOM IDENTITETU (NN 132/2014)

II. Ova odluka objavit će se u Narodnim novinama Republike Hrvatske.

U IME OBITELJI
koju zastupa: